

Piše: Igor Isailović

Poreska politika

Preduslovi za rast i razvoj društva jesu stabilni i izdašni prihodi. Upravo su to i uslovi za rast i razvoj jedne države. Uglavnom su interesi države komplementarni sa interesima pojedinaca, međutim građani previše često osećaju ogroman teret fiskalnih i parafiskalnih nameta. Ono što bi država u što kraćem roku morala da uradi jeste da izbalansira poresku politiku i tako smanji sivu ekonomsku zonu, te prihvatljivim poreskim nametima (a ne represivnim merama) poveća budžetske prihode i fisklanu disciplinu.

Ono čega smo sada svedoci uopšte nije optimistično. Naime, previše često se osećamo žrtvama ukoliko redovno izmirujemo svoje fiskalne obaveze, za razliku od fiskalnih neplatiša, koji često bivaju nagrađeni otpisima kamata i ostalim povoljnostima. Previše često smatramo da su nameti ogromni, te da je za napredak određenog preduzetnika, privrednika neophodno da postoje crne i bele knjige. Ovo je neprihvatljiva činjenica u 21. veku. Poreska politika, tačnije reforma poreske politike koju je neophodno sprovesti, jeste da poreski nameti budu motivišući za obveznike, imajući u vidu pozitivna iskustva zemalja u regionu i npr. poreski sistem Ruske Federacije.

Naime, nakon detaljnog izučavanja navika poreskih obveznika i indikatora koji su ukazivali na sivu zonu, utaje poreza, te druge prestupe iz ove oblasti, izvršna vlast Ruske Federacije je donela propise koji su za procenat ili dva bili veći od troškova koji su subjekti imali za tzv. pranje para. Takvu obavezu su privrednici/preduzetnici Ruske Federacije rado prihvatili i tako je siva ekonomska zona svedena na statističku grešku, a prihodi za budžet su bili čak veći od prihoda, koje su ostvarivali sa većim poreskim nametima. Prosečna bruto zarada je bila udvostručena i kupovna moć građana je skočila na duplo veći nivo, što je dalje bio najopipljiviji dokaz rasta Ruske ekonomije i standrada građana.

Sankcije za nepoštovanje propisa koji su bili daleko prihvatljiviji od prvobitnih su pooštrene do te mere da niko nije razmišljao o utaji poreza, a uloga poreske uprave svela se na statističke analize.

Poreska politika u Srbiji se ukoliko može definisati na sledeći način:

- * siva zona je veća od zone legalnog poslovanja
- * poreske uprave sprovode opsežne kontrole, primenjuju opasna diskreciona ovlašćenja i time stvaraju pravnu nesigurnost
- * broj krivičnih postupaka za utaju poreza je na rekordnom nivou
- * većina zarada nije iskazana na realnom nivou već postoje crne/bele zarade
- * broj privrednih društava koji stvarno obavljaju delatnost od „fantomskih“ firmi je takođe nerealan predstavljen
- * prosečna bruto zarada je duplo manja od

Sankcije za nepoštovanje propisa koji su bili daleko prihvatljiviji od prvobitnih su pooštrene do te mere da niko nije razmišljao o utaji poreza, a uloga poreske uprave svela se na statističke analize.

prosečne bruto zarade koja bi bila kada se izbalansirala poreska politika

- * oni koji se legalno bave svojom profesijom previše često zatvaraju svoje radnje i privredna društva, jer im nameti ne dozvoljavaju napredak imajući u vidu konkurenciju koja svoje poslovanje najviše zasniva na sivoj zoni
- * državni budžet je prazniji
- * legalni prihodi su svedeni na minimum
- * država nema nikakvu kontrolu na nelegalnim prihodima

* itd. itd.

Ono što svaki građanin treba da očekuje od države jeste upravo ono što se desilo u Ruskoj Federaciji, tj. da se izbalansiranom poreskom politikom poveća životni standard i umanje poreska opterećenja. Naša očekivanja su sledeća:

- * umanjenje poreske stope za porez na dobit pravnih lica
- * ukidanje obaveze plaćanja poreza na dividende
- * smanjenje poreske stope kod poreza na kapitalnu dobit
- * drastično umanjenje doprinosa i poreza na zarade
- * smanjenje progresivne stope poreza na dohodak građanina
- * pooštavanje sankcija za utaju poreza
- * smanjenje diskrecionih ovlašćenja pore-

ske uprave

- * digitalizacija poreske uprave
- * poreski identifikacioni broj za svakog građanina Republike Srbije, te evidentiranje svih prihoda i pojedinih rashoda
- * uvođenje institucije poreskog savetnika čija će mišljenja imati obavezujući i oslobađajući karakter za eventualne kaznene postupke

Igor Isailović, advokat